

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy król. stoł. miasta Krakowa o wyjednanie ustawy co do przymusowego połączenia domów w Krakowie z wodociągiem miejskim, oraz co do zezwolenia gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat za używanie wody.

Wysoki Sejmie!

Jako konieczne następstwo zaprowadzenia w mieście Krakowie wodociągu, oraz zamierzonego na ten cel zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,800.000 zł. w. a., pożyczki już przez Kraj uchwałą sejmową z dnia 19. lutego 1898 r. poręczonej (Dz. u. kraj. nr. 85), uważać należy wydanie ustawy krajowej stanowiącej dla właścicieli domów przymus połączenia swych domów z wodociągiem miejskim, bez którego to przymusu główny cel zamierzonego zaprowadzenia wodociągu, jakim jest polepszenie stosunków zdrowotnych miasta, nie zostałby osiągnięty; jako konieczne również następstwo uważać należy przyznanie miastu odpowiednich źródeł dochodu na pokrycie dotychczasowych kosztów wstępnych, kosztów budowy, oraz utrzymania i zarządu wodociągu, tem samem zaś na pokrycie rat annuitetowych wyż wymienionej, poręczonej już przez kraj pożyczki.

W tym celu wniosła gmina miasta Krakowa jeszcze dnia 23. lutego 1898 r. na ręce Wydziału krajowego uchwalony przez Radę miasta dnia 12. lutego 1898 r. projekt ustawy, który jednak z powodu spóźnionego wniesienia nie mógł już być Wysokiemu Sejmowi w zeszłorocznej sesyi przedłożonym, zwróconym więc został z tego powodu, jak i z powodu niektórych wątpliwości, Magistratowi reskryptem Wydziału krajowego z 1. marca 1898 r. l. 11.906.

Rada miasta Krakowa uwzględniwszy wskazówki zawarte w wyżej wzmiankowanym reskrypcie, uchwaliła projekt ustawy w zmienionym nieco tekście w dniu 22. grudnia 1898.

Na podstawie tego projektu przedłożył Wydział krajowy projekt ustawy krajowej, wprowadzając niektóre zmiany, których słuszność powołując się na uzasadnienie zawarte w sprawozdaniu Wydziału krajowego komisya gminna w znacznej części uznaje.

Biorąc jednak za podstawę projekt Wydziału krajowego, uznała komisya potrzebę wprowadzenia w rzeczonym projekcie pewnych rzeczowych zmian, a mianowicie w §§. 4. i 9., oraz uznała potrzebę skreślenia całego §. 13.

Wreszcie uznała potrzebę drobnej zmiany wyrażeń w §. 1. i 4., oraz odmiennej stylizacji §. 7.

Pomijając wzmiankowane poprawki w wyrażeniach oraz poprawkę stylistyczną, których uzasadniać niema potrzeby, bo same się tłumaczą, pominąwszy wyraźniejsze oznaczenie terminu, w którym właściciele domów, którzy o uwolnienie od obowiązku połączenia swego domu z wodociągiem się starają, mieliby udowodnić, że woda w ich studniach jest zdrową, którą to zmianę w kierunku wyraźniejszego oznaczenia terminu komisya w §. 4. wprowadziła, musi komisya zaznaczyć, że nie mogła się zgodzić na to wyrażone w sprawozdaniu i wprowadzone do projektu zapatrywanie Wydziału krajowego, by c. k. Zakład do badania środków spożywczych, wprowadzony ustawą z 16. Stycznia 1896 r., miał wydawać ostateczne orzeczenia czy woda jest zdrową czy niezdrową i by na podstawie orzeczenia Zakładu o dobroci wody, musiał Magistrat uwolnić właściciela domu od obowiązku połączenia swego domu z wodociągiem (§. 4 projektu Wydziału), by wreszcie od orzeczeń Zakładu nie było żadnego odwołania (§. 13. projektu Wydziału).

Komisya gminna nie podziela pod tym względem zapatrywania Wydziału krajowego, bo c. k. Zakład do badania środków spożywczych nie jest wcale władzą, nie jest zatem powołanym do wydawania orzeczeń, wydaje tylko opinie. Przy tem opinie c. k. Zakładu nie zawsze bywają tak stanowcze, by na ich podstawie ostateczne orzeczenie w każdym wypadku oprzeć było można. Nie jest więc wskazaniem stawiać c. k. Zakład na tem wyjątkowym stanowisku (§. 13), aby Magistrat na tej jedynie podstawie o uwolnieniu orzekać musiał.

W myśl tego zapatrywania zmieniła komisya odnośny ustęp §. 4.

Dalej nie uważała komisya za odpowiednie, by według projektu Wydziału krajowego właściciele domów odpowiedzialnymi byli gminie nietylko za podatek gminny, ale i za opłaty od używania wody z zastrzeżeniem regresu do lokatorów i do pobierających wodę. Zwłaszcza odpowiedzialność za opłaty od używania wody byłaby dla właścicieli domów wielkim ciężarem, którego im nakładać nie ma istotnej potrzeby, bo Magistrat ma możność i środki do ściągania tych opłat wprost od pobierających wodę.

Zgodnie z tem zapatrywaniem zmieniła komisya odnośny ustęp §. 9.

Wreszcie uchwaliła komisya gminna skreślić cały §. 13. przedłożonego przez Wydział krajowy projektu. Od każdego bowiem orzeczenia Magistratu przysługuje stronie prawo rekursu. Nie ma więc potrzeby powtarzać to w nowej ustawie. Przy tem w myśl §. 13. możliwym by był rekurs przeciw uchwale Rady miejskiej stanowiącej w myśl ustawy wysokość podatku gminnego od czynszów, coby nie było pożądanem. (§. 8).

Na podstawie powyższego wyводу Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w gminie król. stoł. miasta Krakowa o obowiązku właścicieli połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu powyższej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel położonego w obrębie gminy Król. stoł. miasta Krakowa domu, niemającego studni, lub mającego studnię o wodzie niezdrowej, obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub placu, połączyć dom swój z rzezonym wodociągiem:

Właściciele domów, które powstaną dopiero po otwarciu powyższego wodociągu, muszą bezwarunkowo połączyć domy swe z miejskim wodociągiem, będą natomiast wolni od obowiązku urządzenia studni wymaganej podług §. 26. ustawy budowniczej dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883. dz. u. kr. Nr. 63.

Połączenie domów z wodociągiem nastąpić ma podług przepisów regulaminu technicznego (§. 12.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Właściciel domu ponosi koszta połączenia od granicy swej posiadłości i koszta wewnętrznego urządzenia. Koszta doprowadzenia wody do wspomnianej wyżej granicy ponosi gmina miasta Krakowa.

§. 3.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu trzech lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu.

Jeśli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina m. Krakowa wykonać je na jego koszt i niebezpieczeństwo.

Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 4.

Od obowiązku określonego w §. 1. ustęp pierwszy, może uwolnić Magistrat miasta Krakowa tych właścicieli domów, którzy nie wcześniej jak w sześć miesięcy a najpóźniej w dwa lata po zaprowadzeniu wodociągu wykażą się poświadczeniem c. k. Zakładu dla badania środków spożywczych, urządzonego w Krakowie na podstawie ustawy z 16. stycznia 1896. dz. pp. Nr. 89. z r. 1897., że woda w ich studniach jest zdrową.

Uwolnienie to może jednak Magistrat odwołać, jeśli przy następnem badaniu wody okaże się, że stała się niezdrową.

Koszta ponownego badania wody ponosi gmina, jeśli woda uznana zostanie za zdrową, zaś właściciel domu, jeśli woda uznana zostanie za niezdrową.

§. 5.

W wypadkach na uwzględnienie zasługujących a w szczególności, gdy koszta połączenia w stosunku do wartości domu będą

za wysokie, może Rada miejska uwolnić od obowiązku w §. 1. określonego, jeśli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę jest zapewnione, czy to z powodu bliskości studni publicznej, czy też w inny sposób.

Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może Rada miejska również zezwolić na urządzenie kosztem właścicieli i dla zakładów przemysłowych lub kolonii robotniczych, położonych w obrębie gminy miasta Krakowa, stosownej liczby studzien wodociągowych, zamiast połączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

§. 6.

Na pokrycie kosztów połączonych z zaprowadzeniem wodociągu miejskiego, jego utrzymaniem i administracją, przysługuje gminie miasta Krakowa prawo, pobierania przez lat pięćdziesiąt, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, podatku gminnego aż do wysokości pięciu procentów (5%) zeznanego i przez władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

§. 7.

Za używanie wody przewyższające zwyczajne użycie, to jest do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpiei itp., jak np. na cele przemysłowe, a mianowicie dla łaźni, zajazdów, hoteli, kawiarni, ogrodów, wodotrysków itp., tudzież w tych budynkach, do których §. 7 się nie stosuje, jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolei żelaznych itp., może gmina m. Krakowa pobierać opłaty, według wydać się mającej taryfy.

§. 8.

W granicach zakreślonych w §. 6. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 7.) ma Rada miejska corocznie ustanowić wysokość gminnego podatku od czynszów najmu.

§. 9.

Podatek gminny (§. 6.) i opłaty za używanie wody (§. 7.) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody.

Za podatek gminny odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności, z prawem regresu do swych lokatorów. Opłaty zaś za używanie wody (§. 7.) ściągane będą wprost od pobierających wodę.

Sposób uiszczania tych należności określi regulamin (§. 12).

§. 10.

Podatek gminny i opłaty (§. 9.) ściągane będą w obrębie gminy miasta Krakowa, podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 11.

Odpisanie rządowego podatku domowo - czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§. 6.).

§. 12.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 7.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 9.) i w ogóle rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy, uchwali Rada miasta.

Uchwała ta wymaga jednak do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub w ogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 13.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Lwów dnia 21. marca 1899.

Przewodniczący:
Jaworski.

Sprawozdawca:
Jan Hupka.

